

**UCHWAŁA NR IX/136/19
RADY MIASTA BYDGOSZCZY**

z dnia 27 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018 oraz wykazu potrzeb związanych z realizacją zadania

Na podstawie art.7 ust.1 pkt 6a w związku z art.18 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994, 1000, 1349, 1432 i 2500) oraz art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz. 998, 1076 i 1544)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018 oraz przedstawiony wykaz potrzeb związanych z realizacją zadania w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta

Monika Matowska

Załącznik do uchwały Nr IX/136/19
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 27 marca 2019 r.

**Sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za 2018 rok
oraz wykaz potrzeb związanych z realizacją zadania**



Spis treści

Wstęp

I. Adresaci programu

II. Cele programu

III. Realizatorzy

IV. Zrealizowane zadania i wskaźniki realizacji

V. Wykaz potrzeb związanych z realizacją zadania

Wstęp

Obowiązek i konieczność udzielania pomocy oraz wsparcia rodzinom przeżywającym trudności życiowe wynikają przede wszystkim z:

- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wyżej wymienione ustawy nałożyły na gminę szereg zadań mających na celu:

- rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmocnianie jej roli i funkcji,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej
- reintegrację rodziny.

W Bydgoszczy zadania te realizowane były w ramach Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2020 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy w szczególności z sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, Strażą Miejską, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Bydgoskim Ośrodkiem Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki BORPA, instytucjami oświatowymi i organizacjami pozarządowymi.

I. Adresaci Programu

W 2018 roku działania podejmowane w ramach Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Bydgoszczy kierowane były zgodnie z założeniami do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Bydgoszcz, a w szczególności rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawczych i/lub zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej a także rodzin pragnących odzyskać władzę rodzicielską.

II. Cele Programu

Priorytetem działań podmiotów zaangażowanych w realizację Programu było niesienie profesjonalnej pomocy rodzinie w kierunku wzmocnienia lub odzyskania jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Podstawowym celem Programu było wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu. Ponadto wyodrębniono dwa cele szczegółowe - wzmocnienie zasobów rodzin poprzez zapewnienie szerokiej oferty pomocy socjalnej i specjalistycznej oraz podwyższenie standardu świadczenia usług dla klienta.

III. Realizatorzy

W 2018 roku Program realizowany był przez:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy oraz Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo–Wychowawczych - Hostel
- Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki BORPA
- instytucje i organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy dziecku i rodzinie przy aktywnej współpracy z Sądem Rejonowym w Bydgoszczy, Policją i Strażą Miejską.

IV. Zrealizowane zadania i wskaźniki realizacji

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodzin oferowana pomoc nakierowana była w pierwszej kolejności na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, a wsparcie instytucjonalne była zapewnione w sytuacjach, gdy rodzina napotykała na problemy, których nie była w stanie samodzielnie przezwyciężyć. Oferowana pomoc miała charakter profilaktyczny, reintegracyjny i interwencyjny, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb i możliwości rodziny.

Zapewnienie wsparcia finansowo-rzeczowego dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej

W 2018 roku, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obejmował wsparciem osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie byli w stanie przezwyciężyć występujących problemów bez wsparcia zewnętrznego. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania, przyznano łącznie **5 757 rodzinom**. Natomiast pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej objęto **2 951 rodzin**.

Najczęstszym powodem przyznania świadczeń były czynniki ekonomiczne (ubóstwo i bezrobocie) – 36% oraz zdrowotne (niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba) –45%. Z pomocy społecznej z tyt. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego skorzystało w 2018r. 1 041 rodzin, co stanowi 9% ogółu korzystających. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

| przyczyna świadczenia | liczba rodzin | liczba osób w rodzinach |
|---|---------------|-------------------------|
| ubóstwo | 2 830 | 4 634 |
| bezrobocie | 1 529 | 3 356 |
| niepełnosprawność | 3 196 | 4 948 |
| długotrwała lub ciężka choroba | 2 289 | 3 260 |
| bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym: | 1 041 | 3 206 |
| - rodziny niepełne | 743 | 2 131 |
| - rodziny wielodzietne | 205 | 1 110 |
| alkoholizm | 297 | 403 |
| narkomania | 26 | 31 |
| potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym : | 305 | 1 329 |
| - wielodzietność | 164 | 889 |
| bezdomność | 301 | 308 |
| trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego | 4 | 14 |
| przemoc w rodzinie | 161 | 461 |
| zdarzenia losowe | 34 | 60 |

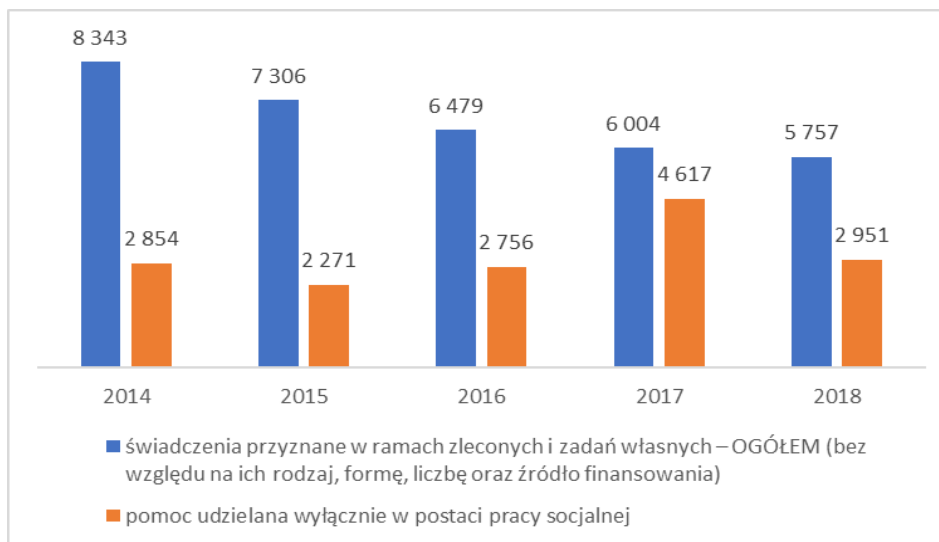
źródło: dane własne MOPS w Bydgoszczy

Praca socjalna i działania podejmowane przez pracowników Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej na rzecz wspierania rodzin

Praca socjalna to pozamaterialna forma wsparcia osób samotnych, starszych, bezdomnych, niepełnosprawnych, zaburzonych psychicznie, osób doświadczających przemocy, niezaradnych życiowo a także rodzin niepełnych i rodzin z dziećmi przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praca socjalna zawiera całe spektrum działań w tym doradztwo, mediacje, rzecznictwo, pośrednictwo, wspieranie.

Usługi mają charakter aktywizujący (działania środowiskowe, reintegracja społeczna, animacja społeczności lokalnej), profilaktyczny (poradnictwo, organizacja samopomocy) oraz interwencyjny, świadczony w sytuacjach nagłych zdarzeń wymagających natychmiastowej interwencji.

Udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej nie jest warunkowane kryterium dochodowym; praca socjalna świadczona jest na rzecz osób i rodzin korzystających i niekorzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej.



źródło: dane własne MOPS w Bydgoszczy

Jak pokazuje powyższa grafika od 2014 roku obserwuje się stopniowy spadek ilości rodzin otrzymujących różnego typu świadczenia pomocy społecznej. Wśród wielu czynników, które mają na to wpływ wymienić można m.in. podjęcie zatrudnienia, migrację „zarobkową” ludności (do innych miejscowości lub za granicę) oraz w szczególności w ostatnim czasie - poprawa sytuacji materialnej rodzin m.in. z tyt. korzystania ze świadczenia wychowawczego 500+.

W ramach pracy socjalnej we wszystkich rodzinach dysfunkcyjnych pracownicy socjalni prowadzą działania mające na celu rozwijanie umiejętności społecznych: szerokie poradnictwo, bieżące monitorowanie problemów i trudności oraz podejmowanie w razie potrzeby współdziałania (w tym interwencje) ze specjalistami i innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców (pogadanki, warsztaty, grupy samopomocowe dla samotnych matek).

Wśród przykładowych działań na rzecz rodzin z dziećmi, realizowanych przez pracowników socjalnych można wymienić organizację Dnia Dziecka (w tym wyjście do cukierni i na spektakl baletowy do opery), wyjście do teatru, spotkania jasełkowe i mikołajkowe, cykl spotkań o charakterze edukacyjnym dla samotnych matek.

W rodzinach z dziećmi, dotkniętych przemocą, wdrażana jest **procedura „Niebieskiej Karty”**. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, mogą być powoływane Grupy Robocze, które ustalają planu pomocy rodzinie i monitorują sytuację w rodzinie. W 2018 roku wsparciem Grup Roboczych z udziałem pracowników pomocy społecznej, policji, oświaty i kuratorów objęte były **857 rodzin**.

W związku z prowadzonym przez ROPS Wyżyny programem Centrum Aktywności Lokalnej realizowane było Porozumienie w sprawie **Zespołów Interwencyjnych** z dnia 06.12.2007 roku. W skład Zespołów Interwencyjnych wchodzi funkcjonariusze Policji, Straży Miejskiej oraz pracownicy socjalni. Wizyty w środowiskach mają na celu udzielenie wsparcia osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej z powodu alkoholizmu, przemocy w rodzinie a także niewydolności wychowawczej. Wizytowanie tych środowisk znacznie poprawiło funkcjonowanie tych rodzin i poprawiło relacje między rodzicami a dziećmi.

W ramach Zespołów Interwencyjnych w 2018 roku na terenie działania ROPS Wyżyny objęto działaniem **96 rodzin** (w tym 42 rodziny z dziećmi i 29 rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”). Łącznie odbyły się 24 dyżury wyjazdowe, w trakcie których zwizytowano 157 środowisk.

Od 2009 roku w ramach wspólnego projektu BORPA, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy **„Przyjazny patrol”** realizowane są na terenie całej Bydgoszczy zintegrowane działania służb - głównie policji i pomocy społecznej - ukierunkowane na ochronę dzieci w środowiskach dysfunkcyjnych.

W 2018 roku odbyło się **88 dyżurów** „Przyjaznego patrolu”, w trakcie których przeprowadzono na terenie Bydgoszczy **257 interwencji**. Realizacja tego projektu umożliwiła pracownikom socjalnym sprawowanie stałego i planowanego nadzoru nad rodziną. Możliwe było również prowadzenie szeroko

rozumianej pracy socjalnej, której efektem było podjęcie zdecydowanych działań przez osoby dorosłe: wystąpienie do sądu o ustalenie alimentów na dzieci, wypisanie Niebieskiej Karty, odejście od sprawcy przemocy lub izolacja sprawcy przemocy, podjęcia leczenia odwykowego, podjęcie terapii odwykowej lub dla osób współuzależnionych, podjęcie właściwie rozumianej współpracy z pracownikiem socjalnym, szkołą.

Poradnictwo specjalistyczne i terapia

W 2018 roku prowadzenie specjalistycznego poradnictwa realizowane było na terenie Bydgoszczy przez dwie jednostki poradnictwa specjalistycznego zarejestrowane w rejestrze prowadzonym przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego - Dział Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy oraz Hostel Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych.

Oferta Działu Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej obejmowała przede wszystkim poradnictwo i konsultacje indywidualne, zajęcia grupowe oraz asystę rodzinną.

W 2018 roku zgłosiło się do Działu na konsultacje indywidualne **226 osób (139 rodzin)**, w tym **50 osób (40 rodzin)** z tytułu przeżywania trudności opiekuńczo – wychowawczych. Łącznie przeprowadzono **729** konsultacji. Dodatkowo w 2018 roku do radców prawnych zgłosiły się **354 osoby** - udzielono **457** porad z zakresu prawa rodzinnego.

Równolegle w Dziale realizowane były spotkania grupowe, które miały funkcje profilaktyczną, edukacyjną, integracyjną – na rzecz wzmocnienia rodziny i przeciwdziałania jej dezintegracji oraz na rzecz stworzenia dziecku stabilnego środowiska wychowawczego w rodzinie. W ramach poradnictwa grupowego w 2018 roku przeprowadzono m.in. 2 cykle spotkań dla rodziców pn. „Świadome rodzicielstwo”, cykl spotkań „Z finansami za pan brat”, spotkania pojedyncze pn. „Jak przygotować dziecko do przedszkola”, „Jak rozmawiać z dzieckiem, które nie chce się uczyć”, „Kto zaczął? – czyli o rywalizacji pomiędzy rodzeństwem”. Ponadto zrealizowano zajęcia dla dzieci w czasie ferii zimowych oraz spotkanie psychoedukacyjne „Czyste rączki, zdrowy brzusek”.

Druga jednostka poradnictwa specjalistycznego - Hostel Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych ma za zadanie udzielanie pomocy osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej bez względu na wiek, płeć, wykształcenie czy sytuację materialną, w tym prowadzenia poradnictwa, organizację grup wsparcia, grup edukacyjno-terapeutycznych i udzielanie tymczasowego schronienia (30 miejsc noclegowych).

W 2018 roku z poradnictwa indywidualnego skorzystało w Hostelu **109 osób** (porady psychologiczne, do sierpnia 2018), natomiast ze wsparcia w formie całonoclegowego schronienia skorzystało przez cały 2018 rok **117 osób** (w tym 57 osób dorosłych oraz 60 dzieci).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, we współpracy z 23 powiatami z województwa kujawsko-pomorskiego realizuje od lipca 2016r. **projekt pt. „Rodzina w Centrum”**. Obecnie – od lipca 2018r. realizowana jest druga edycja projektu. Partnerem wiodącym projektu jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej poprzez zbudowanie jednego zintegrowanego systemu pomocy dla rodzin w województwie kujawsko-pomorskim. Działania w projekcie przyczynią się do rozwoju i poprawy dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, a tym samym zapewnią rodzinom możliwość lepszego funkcjonowania w przyszłości.

Projekt skierowany jest m.in. do osób przebywających w pieczy zastępczej, osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, osób opuszczających pieczę zastępczą a także osób w rodzinach przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych (w tym rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny).

W 2018 roku w ramach projektu realizowane było m.in. specjalistyczne poradnictwo rodzinne (psychologiczne, pedagogiczne, prawne i psychiatryczne – udział 41 rodzin), mediacje rodzinne (udział 4 rodzin), terapia rodzinna (udział 26 rodzin), warsztaty wzmocniające kompetencje rodzicielskie oraz grupy wsparcia (udział 15 rodzin).

Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki BORPA w ramach działań profilaktycznych realizuje programy dla dzieci i młodzieży szkolnej (zajęcia socjoterapeutyczne, warsztaty zwiększające umiejętności interpersonalne i społeczne) a także programy dla rodziców – w tym w szczególności „Akademia Rodzica”, indywidualne poradnictwo oraz grupy wsparcia.

W 2018 roku w zajęciach grupowych dla rodziców wzięło udział 111 osób, terapią rodziną objęto 6 rodzin. Różne formy wsparcia rodziny zapewnia łącznie 20 specjalistów.

Asysta rodzinna

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny praca z rodzinami wymagającymi wsparcia prowadzona jest m.in. poprzez pomoc asystenta rodziny. W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy, w Dziale Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej, pracowało 11 asystentów rodziny na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin oraz 1 asystent rodziny zatrudniony na umowę zlecenie do pracy z osobą głuchoniemą.

Głównym celem pracy asystenta rodziny jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, profilaktyka zapobiegająca rozpadowi rodziny, a także reintegracja w przypadku umieszczenia dzieci poza rodziną. W 2018r. wsparciem asystenta objęto łącznie **122** rodziny. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił **13** miesięcy.

Poniżej zestawienie ilościowe rodzin i dzieci korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w 2018r. wg podziału na podmioty kierujące do asysty:

| Instytucja zgłaszająca rodziny biologiczne do objęcia wsparciem asystenta rodziny w 2018 | Liczba rodzin biologicznych | Liczba dzieci w tych rodzinach |
|---|------------------------------------|---------------------------------------|
| Sąd Rodzinny | 85 | 207 |
| Rejonowy Ośrodek Pomocy Społecznej | 37 | 88 |
| RAZEM: | 122 | 295 |

źródło: opracowanie własne - Dział Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej MOPS

W 2018 roku asystenci zakończyli współpracę z **48** rodzinami, z czego w przypadku:

- 26** rodzin – ze względu na osiągnięcie celów
- 17** rodzin – ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę
- 5** rodzin – ze względu na brak efektów pracy.

W przypadku 2 rodzin efektem pracy asystenta był powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej (łącznie 3 dzieci).

Na dzień 31.12.2018r. wsparciem asystenta objętych było **74** rodziny, w tym **1** rodzina w ramach ustawy „Za Życiem”.

Inne formy wsparcia

Jedną z form pomocy dla rodzin z dziećmi jest realizacja programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” poprzez zapewnienie posiłku bądź przyznanie zasiłku celowego na zakup żywności. W roku 2018r. objęto programem 6 043 osoby, w tym **2 395** dzieci; bezpłatny posiłek zapewniono dla **1 205** dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół (do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej).

Kolejną formą wsparcia jest pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom poprzez przyznanie **specjalistycznych usług opiekuńczych** (SUO) na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej, dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Zakres usług obejmuje m.in.:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym: kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, interwencję i pomoc w życiu w rodzinie, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
- pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia,

·w wyjątkowych przypadkach rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

·w wyjątkowych przypadkach, po dokonaniu weryfikacji zasobów lokalnych, zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych jeśli nie mają ich zapewnionych poprzez inne służby.

W 2018 roku przyznano łącznie 48 858,50 godzin usług.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jedną z form wspierania rodziny mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka są **placówki wsparcia dziennego**. Na dzień 31.12.2018r. na terenie Bydgoszczy funkcjonowało:

·11 placówek wsparcia dziennego posiadających zezwolenie Prezydenta Miasta Bydgoszczy, w tym 3 placówki o charakterze specjalistycznym (115 miejsc); razem **340 miejsc**

·5 placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym prowadzone na zlecenie gminy przez Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji, Terapii Uzależnień i Profilaktyki BORPA – razem **120 miejsc**

·2 placówki wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym w strukturze Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych - razem **30 miejsc**.

Łącznie **490 miejsc**.

Podwyższenie standardu usług dla klienta

W celu poprawy jakości świadczonych usług pracownicy pomocy społecznej uczestniczyli w 2018 roku w szeregu szkoleń, których celem było podniesienie kwalifikacji oraz wyposażenie w narzędzia ułatwiające realizację ustawowych zadań.

Asystenci rodzin oraz specjaliści Działu Wsparcia Rodziny i Asysty Rodzinnej uczestniczyli w szeregu szkoleń – m.in.: „Praca z rodziną dziecka z nadwagą i otyłością”, „Asystent/ cień ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu”, „Komunikowanie się z rodziną osoby zaburzonej psychicznie, z osobą zaburzoną psychicznie. Profilaktyka i pomoc w przeciwdziałaniu zmęczeniu pomaganiem, chronicznemu zmęczeniu i wypaleniu zawodowemu”, „Środowiskowa profilaktyka uzależnień” oraz szkolenia w zakresie realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 18 osób.

Dodatkowo, na terenie Działu zorganizowano spotkanie doradcze, na które zaproszono asystentów rodzin z powiatu bydgoskiego (udział 19 osób). W trakcie spotkania miała miejsce wymiana doświadczeń, wzajemne wsparcie w przypadku trudnych spraw, prezentacja dobrych praktyk oraz moduł szkoleniowy pt. „Zaburzenia zachowania i emocji u dzieci, praca z dzieckiem i rodziną”.

Równolegle, nowozatrudnieni pracownicy socjalni uczestniczyli w szkoleniach wewnętrznych w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Kodeksu Postępowania Administracyjnego, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz z zakresu pomocy osobom cierpiącym na choroby otępienne. Łącznie w szkoleniach wzięło udział 58 osób.

Wykonywanie zadań na rzecz rodziny w większości przypadków realizowane jest w ścisłej współpracy służb pomocy społecznej z innymi instytucjami i służbami, w szczególności z Policją, Zespołami Kuratorskiej Służby Sądowej, sądami rodzinnymi, BORPA, placówkami oświatowymi i służby zdrowia. Zadania realizowane są zarówno w oparciu o zarządzenia wewnętrzne ośrodka - np. procedura przydzielenia asystenta rodziny rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej jak i w ramach porozumień między podmiotami np. porozumienie w sprawie realizacji projektu „Przyjazny Patrol”.

W 2018 roku podpisane zostało jedno nowe porozumienie – między Hostelem Bydgoskiego Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych a Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Bydgoszczy w zakresie udzielania schronienia w trybie interwencyjnym osobom poszkodowanym w zdarzeniach związanych z utratą miejsca zamieszkania (np. pożar, zalanie, katastrofa budowlana).

W ramach dbałości o podwyższanie standardów lokalowych prowadzono bieżąco drobne naprawy pomieszczeń i sprzętu. Dzięki współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z Fundacją Orange wyremontowano i wyposażono w całości jeden gabinet przeznaczony na specjalistyczne konsultacje indywidualne na terenie ośrodka przy ul. Toruńskiej. Ponadto Rejonowy Ośrodek Pomocy Społecznej

„Fordon” wyremontował i przystosował pomieszczenie do spotkań z klientem na potrzeby realizacji procedury „Niebieskiej Karty”.

Poniżej tabelaryczne zestawienie realizacji przyjętych celów:

| zadania | nazwa wskaźnika | roczna wartość osiągnięta w 2018 |
|--|--|----------------------------------|
| Cel nr 1 – wzmocnienie zasobów rodziny | | |
| prorowadzenie pracy socjalnej z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz z rodzinami w kryzysie | liczba rodzin objętych pracą socjalną | 664 |
| zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodzinnego | liczba rodzin objętych asystą | 122 |
| | liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej | 3 |
| prorowadzenie specjalistycznego poradnictwa indywidualnego, w tym psychologicznego, prawnego, rodzinnego świadczonego osobom/rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom z rodzin z problemem alkoholowym | liczba osób | 2655 |
| | liczba porad psychologicznych | 3160 |
| | liczba porad prawnych | 657 |
| | liczba podmiotów świadczących poradnictwo | 3 |
| organizacja specjalistycznego poradnictwa grupowego (warsztatów, szkół dla rodziców) mającego na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców | liczba osób | 181 |
| organizowanie terapii dla rodzin nastawionej na rozwiązanie konfliktu i wspieranie sił funkcjonujących w rodzinie | liczba rodzin korzystających z terapii rodzinnej | 26 |
| organizowanie mediacji rodzinnych w zakresie spraw związanych z funkcjonowaniem rodziny | liczba rodzin korzystających z mediacji | 4 |
| prorowadzenie placówek wsparcia dziennego | liczba działających placówek | 18 |
| | liczba miejsc w placówkach | 490 |
| realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych | liczba osób objętych usługami | 274 |
| | liczba udzielonych świadczeń | 48 858,50 (godz.) |
| zapewnienie rodzinom wsparcia finansowo-rzeczowego dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej | liczba rodzin/ liczba decyzji | 5 757 |
| zapewnienie dożywiania dzieciom, zapewnienie posiłków i zasiłków celowych dla osób dorosłych | liczba osób objętych programem dożywiania, w tym liczba dzieci | 6 043/ 2 395 |
| Cel nr 2 – podwyższenie standardu usług dla klienta | | |
| doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej, w tym szkolenia asystentów rodziny podnoszące kwalifikacje zawodowe | liczba uczestników | 76 |
| wdrożenie procedur i narzędzi poprawiających standard pracy z klientem | liczba procedur/ narzędzi | 0 |
| nawiązywanie i zacieśnianie współpracy z innymi instytucjami i organizacjami świadczącymi różne formy wsparcia rodziny | liczba porozumień o współpracy | 1 |
| zapewnienie wsparcia specjalistów w zakresie wspierania rodziny, np. psychiatry, terapeuty | liczba specjalistów pracujących z rodziną | 48 |
| podwyższanie standardów lokalowych oraz metodycznych | liczba nowo wyposażonych pomieszczeń | 1 |

V. Wykaz potrzeb związanych z realizacją zadania

Biorąc pod uwagę wysoki poziom zainteresowania formą wsparcia jaką jest asysta rodzinna a także uwzględniając poszerzenie katalogu potencjalnych odbiorców tej formy wsparcia poprzez wdrożenie

ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, równolegle uwzględniając ustawowy limit rodzin, z którymi jednocześnie może pracować asystent rodziny (max. 15 rodzin, w zależności od stopnia trudności) istnieje potrzeba zatrudnienia 1 nowego asystenta rodziny.

Ponadto, należy zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyć możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach. Jednocześnie biorąc pod uwagę trudny charakter pracy asystenta rodziny należy zapewnić możliwość skorzystania z superwizji.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie przez Radę Miasta Bydgoszczy sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018 oraz wykazu potrzeb związanych z realizacją zadania.

2. Omówienie podstawy prawnej

Zgodnie z art.7 ust.1 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994 z późn.zm.) do zadań własnych gminy należą sprawy dotyczące wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Stosownie do art.18 ust.2 pkt 2 ww. ustawy do wyłącznej właściwości rady gminy należą m.in. przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

W myśl art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r. poz. 998 z późn. zm.) w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne

Przyjęcie niniejszej uchwały wynika z uregulowań zawartych w art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienie wykazu potrzeb związanych z realizacją tych zadań zawiera załącznik do niniejszej uchwały.

5. Ocena skutków regulacji

Przyjęcie niniejszej uchwały powoduje skutki finansowe dla budżetu Miasta w zakresie potrzeb związanych z realizacją zadań dotyczących wspierania rodziny. Środki na zatrudnienie asystentów rodziny zostaną pozyskane z programu rządowego „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Pozostałe środki zostały zabezpieczone w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy.